

5 tips om faunavriendelijk te maaien

nieuws

Welke technieken kan je toepassen tijdens het maaien om zoveel mogelijk maaislachtoffers te vermijden? Boerennatuur Vlaanderen zet enkele kleine aanpassingen met grote impact op een rijtje. De organisatie onderzoekt momenteel welke maaimethoden ecologisch en economisch interessant zijn en doet daarom een beroep op landbouwers.

🕒 7 AUGUSTUS 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 7 AUGUSTUS 2023 16:43

Lees meer over:

natuur

wild

biodiversiteit

Tijdens het voorjaar, wanneer er voldoende eiwitrijk gras op het perceel staat, start ook het maaiseizoen. Maar soorten zoals de haas, ree, patrijs, Kievit, grutto en fazant verschuilen zich in grasland of maken er een nest en lopen hierdoor een hoog risico om een slachtoffer te worden van de maaier. Nochtans kunnen kleine aanpassingen ervoor zorgen dat er veel minder maaislachtoffers vallen.

“Faunavriendelijk maaien” is een verzamelnaam van verschillende technieken die je kan toepassen tijdens het maaien. De kans bestaat dat schuilende of broedende dieren onder de maaibalk belanden omdat ze zich tegen de grond drukken en niet opgemerkt worden of zich te traag uit de voeten maken. In de kadavers van maaislachtoffers leven bacteriën die toxines maken. Wanneer deze in het voeder terecht komen, zorgt dit voor botulisme bij het vee. De dieren raken verlamd of sterven eraan. Redenen genoeg om de fauna in je grasland te beschermen.

1. Gebruik een wildredder

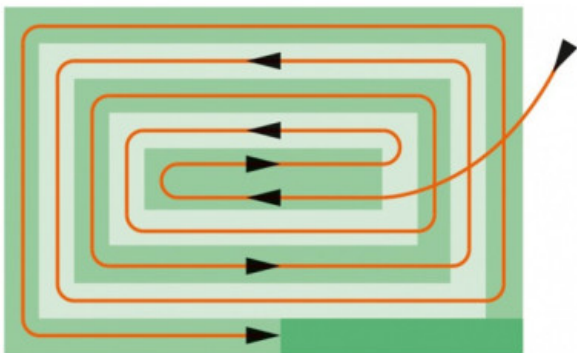
Akoestische wildredder in werking op de maaibalk Foto: Boeren natuur Vlaanderen

Wildredders zijn hulpmiddelen die ervoor zorgen dat fauna uit het veld wordt gejaagd tijdens het maaien. Er bestaat een akoestische en een mechanische wildredder. Een akoestische wildredder maakt een vreemd geluid dat in tegenstelling tot het geronk van de tractor niet constant is en op die manier dieren verjaagt. Dit toestel is zeer gebruiksvriendelijk en kan je makkelijk aan en uit zetten vanuit de cabine. Het wordt geleverd met een sterke magneet zodat het op de maaier blijft staan.

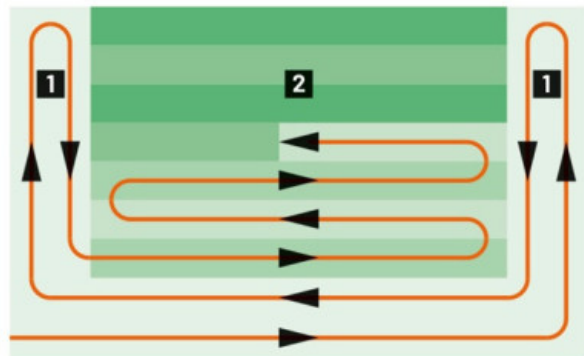
De mechanische wildredder wordt voor of naast de maaier geplaatst. Het zijn kettingen die door het gras slepen. Hazen, reeën en sommige broedende vogels zullen door de aanraking van die kettingen ervoor kiezen om te vluchten.

2. Maai van binnen naar buiten

In het gangbare maaipatroon worden eerst de buitenrondes gemaaid en dan wordt er van buiten naar binnen gewerkt. Dieren lopen weg van het geluid maar weten niet naar welke kant ze moeten weglopen omdat het geluid eerst van links komt en dan weer van rechts. Op die manier lopen ze zich vast in het midden van het perceel en komen zo toch onder de maaier terecht. Een alternatief maaipatroon zorgt er eigenlijk voor dat de fauna in het veld naar de buitenzijden wordt geduwd. Hieronder enkele voorbeelden van hoe zo'n alternatief maaipatroon er zou kunnen uitzien. Uiteraard is het nodig om per perceel te kijken welk patroon het meest haalbaar en passend is.

Maaischema van binnen naar buiten Foto: Boeren natuur Vlaanderen

Maaischema U-vormig Foto: Boeren natuur Vlaanderen

Maai bovendien trager, dat geeft dieren meer kans om te ontsnappen aan de naderende maaibalk. Niet alle dieren hebben die vluchtreflex. Zo hebben jonge reekalfjes en broedende vogels vaak de neiging om zich te drukken bij gevaar. Door de rijnsnelheid aan te passen, merk je als landbouwer makkelijker het wild en eventuele nesten op.

Eromheen rijden of het dier verplaatsen helpt hen ontkomen van de maaier en geeft een hogere overlevingskans. Nesten van Kievit verdragen het als je deze tijdelijk verplaatst en na de werkzaamheden terugzet. Om reekalfjes te verplaatsen, gebruik je best handschoenen zodat de moeder haar kalf niet afstoot omwille van de menselijke geur.

Foto: Regionaal Landschap Schelde Durme

3. Laat vluchtstroken staan

Vluchtstroken zijn ongemaaide stukken grasland die niet gemaaid worden zodat het dieren de mogelijkheid biedt om er te schuilen. De breedte van de vluchtstrook is hierbij belangrijk. Aangeraden wordt om een rand of strook van minstens vijf meter breed te voorzien om de kans op predatie zo laag mogelijk te houden.

Een alternatief zijn ingezaaide bloemenranden die voor sommige soorten zoals haas nuttig zijn om naartoe te vluchten. Ook plaatselijke nestbescherming kan, zo zegt een landbouwer uit Berlare: "Ik kan geen volledige vluchtstrook laten staan omdat ik voldoende gras nodig heb, maar om nesten van grutto te beschermen laat ik tien meter op tien meter gras staan als er nest is gevonden."

4. Maai later

Bij later maaien stel je de maaidatum van de eerste snede uit. Hoe later je maait, hoe meer soorten de kans krijgen om succesvol voort te planten en jongen groot te brengen. Jammer genoeg is er geen ideale datum om goed te doen voor alle diersoorten. Via VLM kunnen er beheerovereenkomsten afgesloten worden die de landbouwers vergoeden om de maaidatum uit te stellen.

5. Werk samen

Door samen te werken met jagers of vrijwilligers kan er vaak veel wild worden gered. Nesten kunnen opgespoord en aangeduid worden zodat er rondom deze plekken kan worden gemaaid. Soms wordt er zelfs gezocht naar dieren in het grasland, zoals reekitsen en broedende vogels, door een drone in te zetten die is uitgerust met een warmtecamera.

Nog een methode waarbij vrijwilligers kunnen helpen is door één of twee dagen op voorhand het perceel faunavreemd te maken door het plaatsen van stokken met daaraan plastic zakken. Het dient ertoe om wild uit het perceel te jagen. Op gebiedsniveau kan je met collega-landbouwers samenwerken. Door verschillende percelen

op verschillende tijdstippen te maaien ontstaat er een mozaïek in het landschap van verschillende vegetatiehoogtes. Dat biedt beschutting voor veel diersoorten, maar ook de mogelijkheid om er op zoek te gaan naar insecten als voedsel.

Win een wildredder

Boerennatuur Vlaanderen doet samen met onderzoekscentrum AgroFoodNature van HOGENT een studie naar de verschillende methode om faunavriendelijk te maaien en dieren zoals ree, haas, vogels en insecten te beschermen. Zo kan je bijvoorbeeld werken met een wildredder of je maaipatroon aanpassen. We willen in kaart brengen welke methoden zowel ecologisch als economisch voordelig zijn.

[Klik hier om deel te nemen aan de enquête.](#) De bevraging neemt maximaal 10 minuten tijd in beslag. En wie mee invult, maakt kans om een wildredder te winnen ter waarde van 150 euro.

Uitgelicht

Jagers met drones helpen landbouwers reekalfjes op te sporen in grasvelden

Reportage

Steeds meer boeren schakelen drones in om pasgeboren wild in hun maaivelden te lokaliseren. Dat merken de jagers van de Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV). "Het kan die...

🕒 5 JUNI 2023

[Lees meer](#)

In samenwerking met: Boerennatuur Vlaanderen

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

f screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

in screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

@ screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

X screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

🦋 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra